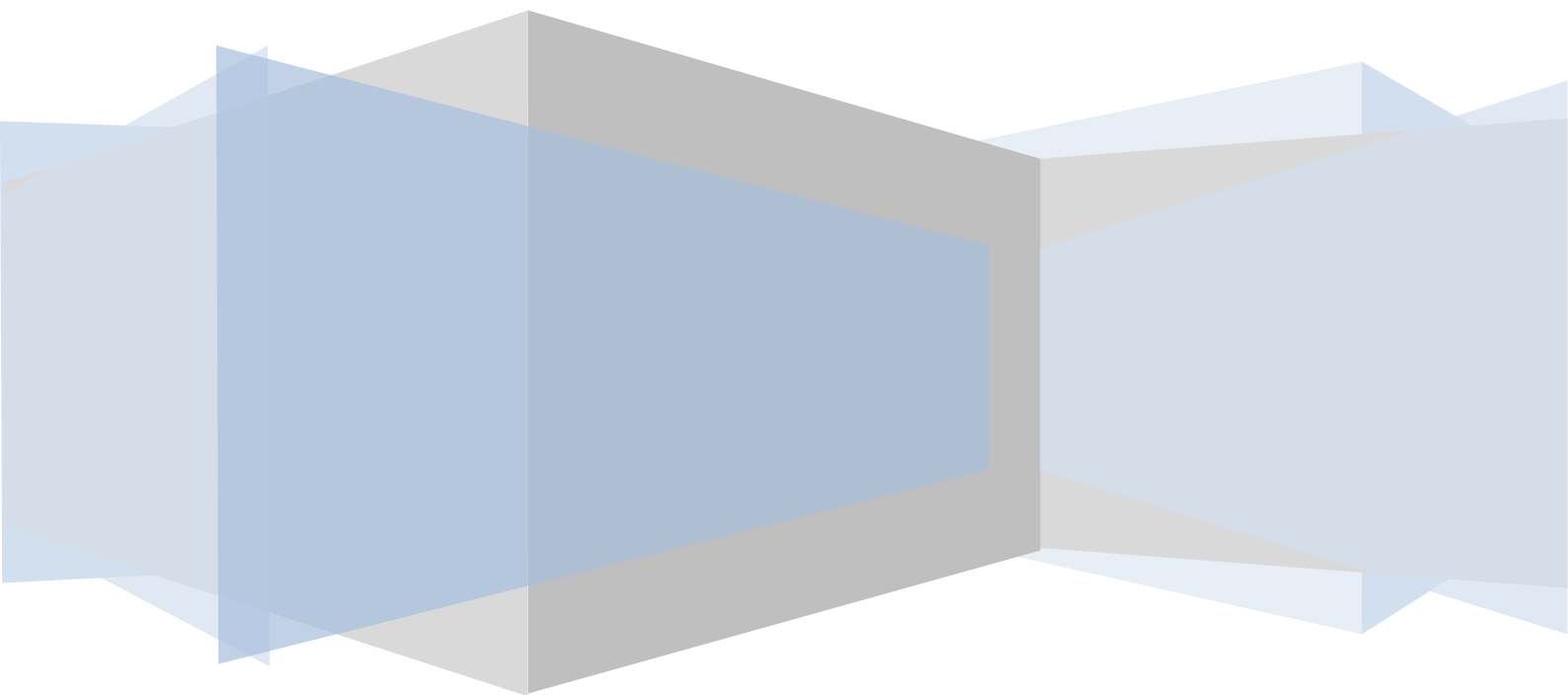

Zarząd Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w RP
Sekretariat Szkoły Sobotniej

Podręcznik dla nauczycieli szkoły sobotniej

Remigiusz Krok

PODRĘCZNIK DLA NAUCZYCIELI SZKOŁY SOBOTNIEJ

Część I

Historia szkoły sobotniej i miejsce szkoły sobotniej w życiu Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego.

1. Początki szkoły sobotniej.

Rodzący się adwentyzm przyjął model metodystycznych nabożeństw, w którym dużą rolę odgrywały klasy- małe grupy studiujące Biblię, mające swoich liderów, tworzące małe wspólnoty. W pierwszych latach adwentyzmu nabożeństwa ograniczały się do pieśni, modlitw i kazań. Założycielem szkoły sobotniej (nazwa ta po raz pierwszy padła w metodyzmie) był J. White – mający przygotować pierwszy program podczas postoju w podróży, gdy trzeba było zorganizować nabożeństwo dla jego dzieci. Pierwsze klasy szkoły sobotniej zorganizowano w 1852 w Rochester w stanie New York, gdy społeczność adwentystyczna liczyła niespełna tysiąc wyznawców. Pierwszych dziewiętnaście lekcji zostało opublikowanych w czasopiśmie „Youth Instructor”. Twórcą i pierwszym koordynatorem szkoły sobotniej dla młodzieży był G. Bell- twórca szkół adwentystycznych.

Szkoła sobotnia od 1878 wspiera materialnie misję Kościoła, finansując różne projekty ewangelizacyjne. Jednym z pierwszych było sfinansowanie w roku 1889 statku wykorzystanego do dotarcia na wyspę Pictairn, słynną kiedyś z buntu członków załogi statku „Bounty”, później w stu procentach zamieszkałą przez Adwentystów.

2. Rozwój szkoły sobotniej w historii Kościoła.

W miarę upływu czasu szkoła sobotnia stawała się nieodzowną częścią religijnego życia w Kościele Adwentystów, jej program został rozszerzony z dzieci i młodzieży, także na dorosłych, a ta forma studiowania Biblii zyskała popularność.

3. Szkoła sobotnia we współczesnym Kościele Adwentystów Dnia Siódmego.

3.1 Szkoła sobotnia w organizacji Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego

Za koordynację szkoły sobotniej w światowym Kościele odpowiada Departament Szkoły Sobotniej i Osobistej Służby Generalnej Konferencji. Tam też powstają podręczniki szkoły sobotniej, których tematyka przygotowywana jest z dużym wyprzedzeniem (patrz dodatek- Sabbath School Topics). Podręczniki te tłumaczone są na języki narodowe, te same podręczniki wykorzystywane są na całym świecie.

3.2 Podręczniki i pomoce metodyczne dla szkoły sobotniej

3.2.1 Podręczniki

Obecnie wydawanych jest osiem rodzajów podręczników i pomocy metodycznych dla nauczycieli podzielonych na następujące grupy wiekowe: Begginer – dzieci do 2 roku życia, Kindergarten – 3-6 lat, Primary – 6-9 lat, Power Points (Junior)- 10-12 lat, Real Faith Time (Teen) – 13-14 lat, Cornerstone Connection (Youth) – 15-17 lat, Collegiate Quartely (Young Adults)- 18- 35 lat, Bible Study Guide (Adults) – Standard i Teacher’s Edition

Polskie „Lekcje biblijne” są tłumaczeniem Bible Study Guide - Standard Edition. Od roku 2016 ukazuje się Przewodnik dla nauczycieli – tłumaczenie „Teacher’s Edition”.

3.2.2 Szkoła sobotnia w internecie.

Szkoła sobotnia posiada dzisiaj cały warsztat pomocy metodycznych dla liderów i nauczycieli, a także dla osób chcących wzbogacić swoją znajomość Słowa Bożego w ramach omawianych tematów ponad treść podręcznika.

Najważniejsze adresy internetowe związane z ze szkołą sobotnią:

- <http://www.sabbathschoolpersonalministries.org/> - strona Departamentu Szkoły Sobotniej Generalnej Konferencji – tu można znaleźć i pobrać tekst Lekcji biblijnych dla wszystkich grup wiekowych oraz pomocy metodycznych dla nauczycieli
- sabbathschoolu.org- uniwersytet szkoły sobotniej – telewizyjne audycje internetowe poświęcone bieżącemu studium szkoły sobotniej. Odpowiednikami w języku polski są audycje nagrywane przez serwis nadzieja.pl/tv
- www.ssnet.org – serwis poświęcony szkole sobotniej
- lekcjebiblijne.tv – Lekcje szkoły sobotniej
- <http://www.adwent.pl/sekretariaty/szkola-sobotnia> - strona sekretariatu szkoły sobotniej Zarządu Kościoła, zawierająca lekcje szkoły sobotniej i pomoce dla nauczycieli.

3.2.3 Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauczycieli Szkoły Sobotniej

Każdy nauczyciel może zostać członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauczycieli Szkoły Sobotniej, systematycznie podnosząc swoje kwalifikacje.

3.3 Miejsce szkoły sobotniej w nabożeństwach Kościoła

Szkoła sobotnia stanowi integralną część nabożeństw Kościoła Adventystów Dnia Siódmego, często rozdzielną z „nabożeństwem głównym”, co niestety powoduje mniejszą frekwencję, szczególnie osób dorosłych i skupienie jedynie na części nabożeństwa związanej z kazaniem. W zborach adventystycznych w Polsce szkołą sobotnia wciąż jest traktowana jako część pewnej całości nabożeństwa i wskazane byłoby, aby tak pozostało zawsze.

3.4 Słowa E. White na temat szkoły sobotniej.

E. White nazywała szkołę sobotnią „sercem nabożeństwa”. Oto kilka wypowiedzi E. White na temat szkoły sobotniej, zawartych w książce „Counsels On Sabbath School Works”: *„Szkoła sobotnia jest ważna i każdy, kto jest zainteresowany prawdą powinien pomagać w jej rozwoju.”* *„Szkoła sobotnia, prawidłowo prowadzona jest jednym z największych narzędzi Boga do prowadzenia dusz do prawdy.”* *„Szkoła sobotnia powinna być jednym z największych i najskuteczniejszych narzędzi do prowadzenia dusz do Chrystusa”.*

„Szkoła sobotnia jest ważną gałęzią misji, nie tylko dlatego, że pomaga młodym i starszym w poznawaniu Słowa Bożego, ponieważ budzi w nich miłość do świętych prawd i pobudza pragnienie do studiowania, a ponad wszystko uczy kontrolowania życia przez święte nauczanie.”

4. Wyjątkowość szkoły sobotniej.

Szkoła sobotnia Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego jako część nabożeństwa stanowi pewien ewenement w liturgii i porządku nabożeństw Kościołów chrześcijańskich. Trudno znaleźć odpowiedniki w nabożeństwach innych Kościołów- formę nabożeństwa w której każdy może aktywnie uczestniczyć. Pewnym odpowiednikiem są szkółki niedzielne dla dzieci i młodzieży podczas nabożeństw, grupy domowe w Kościołach protestanckich, spotykające się pomiędzy głównymi nabożeństwami. Istnieją także zajęcia szkoły niedzielnej dla dorosłych, ale dotyczy to niezbyt licznej grupy Kościołów. Skupiająca kilkanaście milionów uczestników na całym świecie, uczących się równolegle tych samych treści jest wyjątkowym zjawiskiem, błogosławieństwem dla jej uczestników, dlatego też zasługuje na troskę o jej poziom i popularyzowanie wśród wyznawców.

Część II

Cele szkoły sobotniej.

1. Główne cele szkoły sobotniej (za: Sabbath School Handbook)
  - 1.1 Studiowanie Słowa Bożego- Szkoła sobotnia powinna pomóc studentom zrozumieć treść ewangelii i znaleźć jej osobiste zastosowanie. Powinna pomóc w osobistym wzroście duchowym i poprzez studiowanie Słowa Bożego i ksiązek E. White. Powinna pomóc studentom w budowie osobistego życia modlitwy i uczyć, jak interpretować i zastosować w osobistym życiu
  - 1.2 Wspólnota - Szkoła sobotnia powinna wspierać tworzenie wspólnoty pomiędzy wyznawcami, posiadając programy poszukujące nowych wyznawców i integrując ich, wprowadzając do życia zboru i poszukując sposobów na odnowę aktywności wyznawców.
  - 1.3 Misja w otoczeniu – Szkoła sobotnia powinna pomagać jej uczestnikom w podjęciu wizji misji zboru w lokalnej społeczności, przygotowywać ich do służby i inspirować do świadczenia. To buduje programy wprowadzające ich do misyjnej aktywności.
  - 1.4 Wspieranie światowej misji- Szkoła sobotnia powinna posiadać jasną wizję globalnej misji Kościoła. Powinna promować osobistą, systematyczną i wynikającą z samoograniczenia wsparcie światowej misji i pragnąć pomagać w wypełnieniu zlecenia głoszenia ewangelii.
2. Szczegółowe cele i korzyści szkoły sobotniej
  - 2.1 Studiowanie Słowa Bożego

Studiowanie Słowa Bożego w szkole sobotniej to: wielbienie Boga Słowem, możliwość systematycznego czytania Słowa Bożego, możliwość zrozumienia treści Słowa Bożego i zastosowania go w życiu, możliwość dzielenia się i słuchania opinii i refleksji płynących ze Słowa Bożego, możliwość dzielenia się doświadczeniami.

Lekcje szkoły sobotniej dają możliwość systematycznego czytania Biblii – zarówno osobistego jak i rodzinnego, zachęcają do głębszego poznawania Biblii. Studiowanie Biblii w szkole sobotniej daje możliwość doświadczania błogosławieństw wprowadzania poznawanych treści do osobistego życia i prowadzenia życia modlitwy.

2.2 Wspólnota

Szkoła sobotnia daje możliwość wzajemnego poznawania wyznawców i ich poglądów poprzez uczestniczenie w zajęciach szkoły sobotniej – dyskusjach, wymianie opinii i doświadczeń. To jest także możliwość wyrażania swoich doświadczeń i uczuć w studium nastawionym na praktyczne chrześcijańskie życie.

Wspólnota szkoły sobotniej to wzajemne wsparcie modlitwą i praktyczną pomocą, troską o nieaktywnych wyznawców. To także dobry sposób na wprowadzanie do życia wspólnoty osób nowo pozyskanych i asymilowanie ich ze zbozem.

Wspólnotowy charakter szkoły sobotniej daje też możliwość powoływania nowych osób do służby w zborze dzięki aktywności w szkole sobotniej. To także możliwość nieformalnych spotkań poszczególnych klas szkoły sobotniej.

Ważnym elementem wspólnotowego charakteru szkoły sobotniej może być domowa szkoła sobotnia – studiowanie lekcji szkoły sobotniej w domach osób starszych, które nie mogą uczestniczyć w nabożeństwach. To także dobry sposób na współpracę oddziału szkoły sobotniej i diakonatu.

2.3 Misja/ ewangelizacja w otoczeniu.

Szkoła sobotnia to nie tylko zaspokajanie własnych potrzeb udział osób zaangażowanych w szkołę sobotnią projektach misyjnych zboru. Jest także szkołą misji dla wyznawców – osobistego świadczenia w otoczeniu. Osoby uczestniczące w szkole sobotniej mogą uczyć dzielenia się ewangelią w otoczeniu. Poszczególne klasy mogą opracowywać własne projekty misyjne.

Jedną z możliwości jest projekt „Branch Sabbath School” – projekt misyjny prowadzący do założenia nowej szkoły sobotniej lub nowego zboru. Nowa szkoła sobotnia może być szczególnie adresowana do jednej z grup ludzi takich jak: wyznawcy, którzy nie uczestniczą w szkole sobotniej, byli wyznawcy, goście zboru, katechumeni, wakacyjna szkoła biblijna, przyjaciele, sąsiedzi, krewni, osoby nabywające nasze książki, szkoła sobotnia w szpitalu, więzieniu itd. Misyjna szkoła sobotnia odbywa się przy użyciu tych samych materiałów, co w „regularnej” szkole sobotniej, tylko w szczególnych miejscach.

Szkoła sobotnia może przygotowywać wyznawców do misji poprzez treści przekazywane podczas studium, poprzez uczenie różnych form przekazywania ewangelii.

Szkoła sobotnia sama w sobie jako miejsce głoszenia Słowa Bożego dla osób poszukujących, daje im możliwość poznawania Biblii, zadawania pytań, uczenia się. Warto wykorzystać ten walor szkoły sobotniej i uczynić z niej centrum misyjne zboru, zapraszając osoby spoza Kościoła, reklamując program szkoły sobotniej.

2.4 Udział w misji światowej

Szkoła sobotnia jest ogólnoświatową rodziną, uczestniczącą w misji całego Kościoła, m.in. poprzez dary przeznaczane na misję. Podczas szkoły sobotniej w wielu krajach świata praktykowane są „mission stories” (odpowiedniki apeli ewangelizacyjnych) jako pokazanie efektów zaangażowania szkoły sobotniej w różnych stronach świata. *Głos Nadziei* produkuje filmy opowiadające o realizacji projektów na które składane są dary 13 soboty.

Część III

Nauczyciel szkoły sobotniej (na podst. artykułu: „The Adult Sabbath School Teacher i „Sabbath School Handbook”).

1. Rola nauczyciela szkoły sobotniej

„Najważniejszym zadaniem nauczyciela szkoły sobotniej jest towarzyszenie ludziom w uczeniu się, co będzie budowało ich wiarę. Nauczyciel także ma pomagać w budowaniu wspólnoty, promować misję w otoczeniu i udział w światowej misji”. (SS Handbook, s.41)

2. Nauczanie jako dar duchowy i umiejętność.

Stosuje się powiedzenie „urodzony nauczyciel”, co oznacza, że ktoś ma wrodzony talent do nauczania. Większość wykładowców nie wierzy w to, że najlepsi nauczyciele po prostu rodzą się tacy. Ludzie uczą się uczyć, a my potrafimy rozpoznać coraz większe zdolności i rozwój nauczyciela.

Nauczanie jest jednym z darów duchowych. Talent do nauczania może być wrodzony lub nabyty drogą edukacji, Ale nie jest darem Ducha Świętego, dopóki nie jest oparty na mocy i wsparciu Ducha Świętego w działaniu. Dar manifestuje się w akcji, nie tylko w samym przyjęciu go.

Wsparcie mocą Ducha Świętego nie jest stałym doświadczeniem- grantem danym raz na zawsze. Jezus doświadczał nowego chrztu Duchem każdego dnia, aby mógł głosić innym słowa życia. Tego samego musimy doświadczać i my.

3. Indywidualne różnice nauczycieli i stały rozwój

Nauczycie są różnych rozmiarów, w różnym wieku, mają różne podstawy. Jedni są początkujący, inni robią to całe dekady. Tak jak ich studenci, dorastają w różnym czasie i różna jest ich gotowość do nauczania Słowa Bożego. Nierealnym jest, aby wszyscy nauczyciele reprezentowali ten sam styl i poziom.

Jednak od wszystkich należy spodziewać się jednego- rozwoju. Nie mogą rok po roku nauczać tak samo Powinni stawać się coraz bardziej efektywnymi - mieć większe zdolności nauczania, lepszą znajomość Biblii, lepszą świadomość swojego powołania.

„Nauczyciele powinni czuć swoją odpowiedzialność i wykorzystać każdą okazję do podnoszenia swojej służby na jak najwyższy poziom, aby przyniosło to rezultaty w postaci zbawienia dusz” (Counsuls of Sabbatah School Work, s.94).

Czy czujesz obawy i blokady, gdy masz stanąć przed klasą i nauczać? Możesz wzmocnić swoją wiarę poprzez obecność Ducha Świętego, a także poznać zasady nauczania w szkole sobotniej.

Nauczanie jest wysokim powołaniem. Nauczyciel szkoły sobotniej w praktyce spędza więcej czasu na głębokim nauczaniu wyznawcami niż pastor.

4. Cechy nauczyciela szkoły sobotniej

Cechy nauczyciela szkoły sobotniej można podzielić na dwie kategorie: generalne cechy wszystkich liderów kościelnych i specyficzne kwalifikacje dla nauczycieli szkoły sobotniej.

4.1 Ogólne cechy liderów kościelnych

- 4.1.1 zaangażowanie w życie dla Chrystusa
- 4.1.2 Osobista pobożność – stały kontakt z Bogiem, lektura Biblii, życie modlitwy
- 4.1.3 Przynależność do Kościoła Adwentystów
- 4.1.4 Poświęcanie czasu i energii na podnoszenie zdolności przywódczych
- 4.1.5 Uczęszczanie na nabożeństwa i aktywność w Kościele
- 4.1.6 Relacje z ludźmi jako priorytet służby
- 4.1.7 Zauważanie potencjału innych
- 4.1.8 Wprowadzanie zasad chrześcijańskich do wszystkich sfer życia
- 4.1.9 życie zgodne z nauczanymi treściami
- 4.1.10 Pomoc grupie w wyznaczaniu i osiągnięciu założonych celów

4.2 Specyficzne cechy nauczycieli

- 4.2.1 Głęboki szacunek dla Słowa Bożego i stałe pogłębianie jego znajomości
- 4.2.2 Dzielenie się wiedzą w interesujący sposób
- 4.2.3 Wprowadzanie do grupy dyskusji odnoszących się do ich życia i studium
- 4.2.4 Solidne przygotowywanie się do zajęć i korzystanie z materiałów
- 4.2.5 Gotowość do dzielenia się swoją wiarą i doświadczeniami
- 4.2.6 Rozumienie procesu przyswajania wiedzy
- 4.2.7 Pomaganie klasie w uczeniu się na podstawie ich doświadczeń
- 4.2.8 Chęć używania polecanych materiałów
- 4.2.9 Umiejętność słuchania innych
- 4.2.10 Umiejętność zadawania pytań
- 4.2.11 Pokora wobec uczniów

4.2.12 Elastyczność i szanowanie różnic indywidualnych

4.2.13 Kultura osobista, cierpliwość, takt, uprzejmość,

4.2.14 Wyrozumiałość wobec osób mających inne zdanie i prowokacji

Jeśli te cele i cechy wydają ci się nieosiągalne, być może poniższe cytaty będą dla Ciebie zachętą:

„Kiedy oddajemy się całkowicie Bogu i w naszej służbie jesteśmy Mu całkowicie posłuszni, On czyni nas zdolnymi do osiągnięcia celu” (Christ’s Object Lessons (Przypowieści Chrystusa) s.94

„Każdy, kto poświęca siebie w służbie Bogu, mając siebie za nic, może otrzymać moc do osiągnięcia najwyższych celów”(Testamonies For The Church, t.VII, p.30)

„Nasza praca dla Boga często wydaje się bezowocna. Nasze wysiłki mogą być szczerze i wytrwale, mimo to możemy nie oglądać ich rezultatów. Nasze wysiłki mogą wydawać się bezużyteczne. Ale Zbawiciel zapewnia, że nasza praca jest notowana w niebie i zapłata nie będzie zapominania”(T. For The Church, t.6, s.305)

5. Zadania i odpowiedzialność nauczyciela

W zakresie odpowiedzialności nauczyciela leży prowadzenie klasy szkoły sobotniej w rzeczowym i zbawiennym studium Słowa Bożego za pomocą efektywnych i kreatywnych metod nauczania.

5.1 Prowadzenie studium jako lider dyskusji lub nauczyciel, w zależności od typu klasy.

5.2 Zachęcanie do codziennego studium lekcji.

5.3 Zachęcanie studentów do udziału w dyskusji i aktywnego uczenia się.

5.4 Zwracanie uwagi na różnorodność charakterów oraz problemy życiowe uczniów, aktywne zainteresowanie sprawami ich życia.

6. Czas poświęcony służbie

Sabbath School Handbook sugeruje: *„Czas potrzebny do przygotowania się do prowadzenia lekcji jest różny w zależności od otoczenia i poziomu nauczyciela. Zazwyczaj mający efekty nauczyciel powinien poświęcić trzy do pięciu godzin na przygotowania w ciągu tygodnia. Ponadto powinien poświęcić od dwóch do pięciu godzin miesięcznie na spotkania nauczycieli” (s. 41)*

7. Podnoszenie kwalifikacji przez nauczyciela

Praca nauczycieli szkoły sobotniej jest decydująca dla jakości całej szkoły sobotniej. Ideą jest, aby wszyscy nauczyciele mieli dar nauczania. To nie zawsze jest możliwe, ale ktokolwiek chce uczyć w szkole sobotniej musi traktować swoje zadanie poważnie i poświęcać konieczny czas na własną naukę, aby stać się efektywnym nauczycielem.

Nauczanie jest czymś więcej niż aktywnością czy nauką, jest pewną sztuką: „Nauczyciel jest powołany do najważniejszej służby- Służba do której nie powinien wstępować bez uwagi i koniecznego przygotowania. Powinien czuć świętość swojego powołania i przystępować do niego z zapalem i poświęceniem” (Counsels to Teachers, Parents And Students, p.229)

Nauczyciel szkoły sobotniej ponosi większą odpowiedzialność niż świecki nauczyciel. Świecki nauczyciel ponosi odpowiedzialność za nauczanie i pomoc uczniom w przyswojeniu wiedzy. Chrześcijański nauczyciel jest obciążony odpowiedzialnością za inspirowanie tych, których naucza do wprowadzania biblijnych zasad do codziennego życia.

Nauczyciel szkoły sobotniej ma trzy zadania: ułatwianie przyswajania znajomości Biblii, zachęcanie do duchowego wzrostu, umożliwianie uczniom budowania opartego na Biblii osobistego duchowego życia.

8. Korzyści z pełnienia służby nauczycielskiej

Służba nauczania Słowa Bożego jest wielką odpowiedzialnością, ale też wielkim przywilejem i błogosławieństwem. Przede wszystkim daje przywilej współpracy z Bogiem, zaangażowanie do służby Zbawicielowi, który sam był Największym Nauczycielem. Podjęcie się nauczania Słowa Bożego pozwala na osobiste głębsze poznawanie Pisma Świętego – motywuje do głębszego osobistego poznawania Biblii, pozwala na utrwalanie znajomości treści Biblii poprzez przygotowywanie się do prowadzenia studium i samego studium. Nauczanie w szkole sobotniej jest dobrym przygotowaniem do głoszenia Słowa Bożego w formie kazań, ale także do służby ewangelizacyjnej. W końcu- uczy kultury rozmowy i dyskusji, sztuki przemawiania, daje możliwość nauki obcowania z ludźmi o różnych charakterach i osobowościach, moderować dyskusję, tworzyć wspólnotę. To są zdolności, które mogą znaleźć zastosowanie w różnych dziedzinach życia, dla młodych mogą być dobrą praktyczną szkołą, która może pomóc np. w życiu zawodowym. Przede wszystkim jest to okazja do doświadczenia działania Ducha Świętego, przełamującego ludzką niekompetencję, słabość i nieśmiałość.

Część IV

Nauczyciel i uczniowie –(na podst. The Adult Sabbath School Teacher)

1. Dlaczego nauczać?

Jakie nadzieje wiążemy ze zmianami w życiu tych, których nauczamy? Czego chcemy ich nauczyć? Rozwój jest podstawą edukacji. „Wzrastajcie w łasce i z poznaniu naszego Pana i Zbawiciela Jezusa Chrystusa” (1 Pío 3,18). Ten tekst szczególnie oddaje zadania nauczycieli szkoły sobotniej. To także pozwala na zrozumienie podstaw relacji pomiędzy nauczycielami i uczniami. Rozwój (wzrost) jest związany z pozytywnymi zmianami. W Drugim Liście Piotra połączenie wiedzy i wzrostu jest bardzo jasne- to jest wzrastanie w łasce i poznaniu Chrystusa. W połączeniu z tym celem, celem szkoły sobotniej jest przygotowywanie przygotowanie ludzi do Królestwa Bożego. Największym zadaniem Kościoła- w tym szkoły sobotniej jest „szukanie i ratowanie” zgubionych. To jest cel istnienia Kościoła. Prowadzenie zagubionych do Jezusa to także najważniejsze zadanie nauczyciela.

Szkoła sobotnia jest misyjnym ramieniem Kościoła- najbardziej efektywnym narzędziem pozyskiwania dusz. Zasoby ludzkie zgromadzone w klasach szkoły sobotniej stanowią ogromny potencjał i nauczyciele szkoły sobotniej będą poprzez słowo i własny przykład pokazywali, że pozyskiwanie ludzi jest najważniejszym zadaniem dla każdego.

2. Nauczanie dorosłych w szkole sobotniej.

Jako nauczyciel szkoły sobotniej prowadząc zajęcia w klasie, co tydzień prowadzisz studium Słowa Bożego. Dla niektórych uczestników szkoły sobotniej to jest jedyny kontakt z Biblią. Metody, jakie użyjesz w nauczaniu, będą decydowały o efektywności duchowego doświadczenia uczniów w twojej klasie. Każda klasa i każda osoba w klasie powinna wzrastać duchowo.

Jako nauczyciel szkoły sobotniej jesteś włączony w proces chrześcijańskiej edukacji, który zawiera więcej niż to, co robi nauczyciel. Ten proces nauczania- uczenia się zawiera- jak, co, kiedy i gdzie ludzie uczą się. W nauczaniu ludzie mogą uczyć się bez nauczycieli, ale trudno o proces w uczeniu się bez nauczycieli.

Celem chrześcijańskiego nauczania jest podobieństwo do Jezusa prowadzenie do postępowania tak jak On. Nauczyciele i uczniowie w szkole sobotniej są zmieniani z tego, kim są w tych, którzy powinni być. Drogą do przemiany jest osobista więź z Chrystusem, prowadzenie przez Ducha Świętego w studium i dyskusji nad Jego Słowem.

2.1 Potrzeby i charakterystyka dorosłych uczniów, relacje nauczyciela z uczniami

- 2.1.1 Dorośli prawdopodobnie umieją się uczyć, specyfiką nauczania dorosłych w przeciwieństwie do dzieci jest umiejętność abstrakcyjnego myślenia.
- 2.1.2 Dorośli posiadają pewne doświadczenia na które można się powoływać
- 2.1.3 Dorośli chcą być szanowani w klasie – nie lubią infantylnego traktowania, krytyki, ośmieszania, lubią wybierać, czego chcą się uczyć, stawiają pewne priorytety.
- 2.1.4 Dorośli oczekują pewnego komfortu – szczególnie dotyczy to komfortu psychicznego
- 2.1.5 Dorośli trudniej przyjmują zmiany, potrzebują większego skupienia i większej motywacji do nauki niż dzieci

2.2 Motywacja

Największy entuzjazm w ludziach budzi zaspokajanie ich potrzeb. Motywacją do uczenia się może być chęć zdobywania nowych informacji, postaw, potrzeba duchowej, psychicznej i społecznej harmonii wynikających z wyznawanej wiary i wartości. Uczniowie mają motywacje do uczenia się w serdecznym środowisku, w kompletnym nauczaniem i działaniem Ducha Świętego. Pasją do studiowania Pisma Świętego wzrasta, gdy uczniowie czują się zbudowani tym, że studiowane tematy trafiają w ich obecne potrzeby. Potrzeby dorosłych zmieniają się w zależności od sytuacji życiowej i wieku.

2.3 Znajomość nauczyciela z klasą

Jezus sięgał głęboko w ludzką naturę. Poznawał ludzi nie tylko dzięki nadprzyrodzonym zdolnościom wynikającym z Jego boskiej natury, ale przebywał w bezpośredniej relacji z ludźmi, dostosowując swoje przesłanie do potrzeb Jego uczniów, wybierając odpowiednie miejsce i czas do dzielenia się prawdą. Jezus słuchał Swoich uczniów i pozwalał im uczyć się na Jego przykładzie.

2.4 Uczenie się za pomocą pytań

Jezus pozwalał uczniom na poszukiwanie ich własnego zrozumienia najważniejszych zasad. Pobudzał myślenie uczniów przez czasem prowokujące pytania i stawianie przed różnymi wyzwaniem i problemami do rozwiązania.

2.5 Samokształcenie

Dorośli z natury są przeciwni pouczaniom ze strony moderatora. Nauczyciel nie powinien stawiać kropki nad „i”, ani wywierać nacisku na przyjęcie spojrzenia przedstawianego przez nauczyciela. Przykładem może być Jezus nauczający Szymona faryzeusza- opowiedział przypowieść na temat osądzania, opowiadając o dwóch dłużnikach, Pozwolił Szymonowi na własną ocenę swojego postępowania, pozostawiając mu własną decyzję. Podobną postawę powinien przyjmować nauczyciel wobec swoich uczniów.

2.6 Zmieniające się postawy.

Bardzo ważne jest obserwowanie zmian postaw członków klasy, podczas prowadzenia z nimi zajęć. Jezus kształtował zmian postaw za pomocą wzoru, dzielenia się informacjami, służbą pojednania pomiędzy ludźmi mającymi rozbieżne postawy. Na przykład Jezus w obecności uczniów chwalił dobrego Samarytanina czy rzymskiego setnika- wiedząc, że mają jako Żydzi złe zdanie o Samarytanach i pogańskich Rzymianach. Pokazał im odpowiednią postawę własnym przykładem miłości. Warto pamiętać, że ludzie zmieniają swoje poglądy, u jednych następuje duchowy rozwój, podczas gdy inni ulegają procesowi zeświecczenia, lub zmieniają swoje poglądy i sposób myślenia prezentowany w niedawnym czasie teraz może być już zmieniony. Nauczyciel powinien brać to pod uwagę doceniając duchowy postęp, ale także okazując wyrozumiałość wobec tych, których sposób myślenia zmienia się w inny niż oczekiwany sposób

Część V

Nauczyciel i nauczanie – przygotowanie do prowadzenia studium.

1. Przygotowanie dalsze

1.1. Permanentne studium Biblii i osobista pobożność

Przygotowanie do prowadzenia studium w szkole sobotniej jest bardzo ważne i powinno być bardzo uważne. Zawiera stałe i cotygodniowe przygotowanie.

W stałym przygotowaniu nauczyciel powinien praktykować codzienne nabożeństwa, pielęgnować więź z Bogiem, codziennie czytać Biblię, pielęgnować osobistą modlitwę. Nauczyciel jest inspirowany przez szczere pragnienie zaspokojenia potrzeb duchowych członków klasy.

1.2. Dalsze przygotowanie do prowadzenia studium Biblii.

1.2.1 Rodzaje lekcji

Lekcje szkoły sobotniej dzielą się zasadniczo na dwie części: studium poszczególnych ksiąg Biblii (np. Księga Hioba), studium tematyczne- poświęcone teologicznym lub etycznym zagadnieniom występującym w Biblii (np. Duch Święty). W zależności od rodzaju przygotowanego studium dalsze przygotowanie obejmować będzie korzystanie z różnego rodzaju literatury.

1.2.1.1 Przygotowanie do lekcji opartych na studium księgi

W przypadku studium opartego na księdze biblijnej, przydatnym jest czytanie całej księgi z dokonaniem notatek zawierających najważniejsze treści i wydarzenia. Dodatkowo warto zapoznać się komentarzami E. White dotyczącymi tych fragmentów Biblii, a także inną literaturą – np. komentarzami do danej księgi Biblii.

1.2.1.2 Przygotowanie do tematycznych lekcji

1.2.1 Brief „Lekcji biblijnych” (dodatek „Brief Lekcji biblijnych”)

Przed rozpoczęciem kolejnego kwartalnego studium Biblii w szkole sobotniej warto przygotować brief- skrót, bardzo zwięzłe streszczenie treści „Lekcji biblijnych”. W tym celu należy przeczytać cały przewodnik, dokonując notatek z najważniejszymi тезami poszczególnych części lekcji. Notatki z poszczególnych lekcji należy umieścić zwięzłe koło siebie. Taki brief można zmieścić na dwóch stronach A4, lub umieścić w formacie A5- odpowiadającemu formatowi „Lekcji biblijnych” i uczynić z nich dodatek. Dokonanie takiego briefu pozwala na wstępne zapoznanie się z treścią studium, a także dokonanie notatek „z lotu

ptaka”, umożliwiającym graficzny wgląd w już przestudiowaną tematykę a także tematy kolejnych spotkań, pozwalając na zachowanie pewnej kontynuacji i kontekstu studium.

Czas potrzebny na lekturę całego podręcznika (ok. 100 stron) wraz z przygotowaniem streszczenia to maksimum 8 godzin.

1.3 Przygotowania metodyczne.

Obok systematycznego poznawania Biblii i obcowania z lekturą uzupełniającą, przybliżającą treści Biblii, warto także podnosić swoje umiejętności w dziedzinie metod prowadzenia studium – zapoznając się z literaturą z dziedziny andragogiki (nauczania dorosłych), sztuki prowadzenia dyskusji, zadawania pytań itp.

Część VI

Bezpośrednie przygotowanie lekcji.

1. Metody zapoznawania się z treścią lekcji.

Przystępując do bezpośredniego przygotowania do prowadzenia studium warto przeczytać na początku tygodnia (sobota wieczór) całą treść lekcji, dokonując pierwszych notatek i pierwszych uwag, prowadzących do przygotowywania konspektu lekcji. W oryginalnej wersji Sabbath School Lesson Guide („Lekcje biblijnych”) pierwsza strona każdej kolejnej lekcji nosi nagłówek „sabbath evening”- „sobotni wieczór”. Warto rozpocząć nowy tydzień nie tylko od wstępu do nowej lekcji, ale także lektury całej lekcji.

Następnie każdego dnia należy poświęcić czas na lekturę poszczególnych części lekcji, przygotowując pytania i notując ciekawsze miejsca, przygotowując własne refleksje. Pod koniec tygodnia przygotuj scenariusz lekcji – zawierający pytania do dyskusji, własne refleksje i podsumowania, propozycje dodatkowych zajęć, które byłyby wzbogaceniem studium.

2. Przygotowywanie scenariusza zajęć

Bardzo ważną pomocą w prowadzeniu studium jest przygotowany scenariusz spotkania. Posiadanie takiego scenariusza pozwala prowadzącemu na swobodne i pewne prowadzenie studium - nauczyciel ma przygotowane pytania i komentarze, wie, jak ma przebiegać spotkanie, może całkowicie skoncentrować się na relacji z uczniami.

2.1 Składniki scenariusza

2.1.1 Cel, jaki chce osiągnąć nauczyciel

2.1.2 Każda lekcja musi mieć swój cel. Podejmując się prowadzenia studium, nauczyciel powinien wiedzieć, jakie chce treści przekazać uczniom, z jaką wiedzą, wnioskami i wyzwaniem powinien wyjść uczeń ze studium. Podczas lekcji nauczyciel przypomina sternika prowadzącego okręt do wyznaczonego portu, brak określonego celu lekcji powoduje, że okręt zamienia się w dryfującą łódź, która jest miotana falami dyskusji. Studium zamiast stać się wyzwaniem, staje się jałową dyskusją prowadzącą do nikąd, a nauczyciel staje się ślepym przewodnikiem ślepych.

2.1.3 Pytania

W scenariuszu powinny być zawarte pytania do dyskusji, jakie chcesz zadać podczas studium. Oczywiście pytania powinny być środkiem do osiągnięcia celu, jaki założył nauczyciel

2.1.4 Refleksje, komentarze, podsumowania

Scenariusz jest także miejscem do zawarcia w nim cytatów nawiązujących do tematu lekcji z podręcznika, Biblii, książek, własne refleksje, którymi nauczyciel chce się podzielić z klasą.

2.1.5 Zajęcia dodatkowe

W scenariuszu można umieścić także zaplanowane dodatkowe zajęcia podczas studium: dyskusje w parach, wywiady, scenki, dodatkowe materiały do wypełnienia itp. itd.

2.1.6 Podsumowania i zadania do wykonania

Scenariusz i konspekt zajęć powinny być zakończone podsumowaniem nauczyciela, a także zadaniami dla uczniów związanymi z treścią studium. Szkoła sobotnia powinna być wyzwaniem do wprowadzania treści lekcji w życie – np. w przypadku studium o uprzejmości – propozycja mówienia jednego komplementu każdemu domownikowi w ciągu dnia, lub próbę zamiany krytyki na docenienie rozmówcy.

3. Priorytety w nauczaniu.

Studium lekcji posiada kilka ogólnych celów, zbieżnych z celami szkoły sobotniej. Należą do nich: poznawanie treści Słowa Bożego, wprowadzenie treści Biblii do codziennego życia, wspólnota, zaangażowanie w misję. Od akcentów położonych podczas studium, zależy czy zajęcia w szkole sobotniej przyniosą spodziewany efekt.

Szkoła sobotnia powinna mieć przede wszystkim charakter egzystencjalnego studium Biblii stawiającego przede wszystkim na nauczanie zastosowania treści Biblii w praktycznym życiu, dzielenia się doświadczeniami płynącemu z zastosowania treści Słowa Bożego w życiu, szukanie w Biblii odpowiedzi na pytania i problemy ludzi. Nauczanie Jezusa dotyczyło spraw wiecznych, ale były one osadzone w codzienności ludzi, Zbawiciel często odpowiadał na pytania ludzi o bieżące sprawy (rozstrzyganie sporów, pytania o relacje między ludźmi, podatki itp.), kierując uwagę na sprawy wieczne. Studium w szkole sobotniej powinno spełniać podobne zadania- uczyć prawd Słowa Bożego na podstawie przykładów i doświadczeń, wskazywać, jak Biblia może wprowadzić nowe, Boże treści w życie. Temu służyć będą odpowiednie pytania, dzielenie się doświadczeniami.

Szkoła sobotnia ma na celu poznawanie treści Słowa Bożego. Jednak nie może ograniczać się jedynie do poznawania faktów, wyrażeń, spojrzeń teologicznych itp. Poznawanie treści Biblii ma być środkiem do zastosowania jej w życiu, a nie celem samym w sobie. Szkoła sobotnia jest szkołą chrześcijańskiego życia, nie fakultetem biblistyczno-teologicznym. Egzegeza nie może być celem samym w sobie, ale środkiem do pewnego celu.

Wspólnota nie rodzi się w dyskusjach nad „jotą i kreską” w tekście Biblii, ale w dzieleniu się problemami, doświadczeniami, szukaniu w Biblii odpowiedzi na wątpliwości i pytania. Przygotowanie do misji opiera się przede wszystkim na nauczaniu, jak zastosować treści Biblii w życiu, nie na suchych, teologicznych rozważaniach, spekulacjach i analizach.

Jak wcześniej wspomniano- ludzie chętniej czytają Biblię, gdy widzą jej zastosowanie w życiu. Popularność, frekwencja wyznawców na szkole sobotniej może być uzależniona od tego czy trafia ona w potrzeby ludzi – suche, jedynie teoretyczne studium analityczno-egzegetyczne może być skutecznym sposobem na pozostawienie ludzi w łózkach w sobotnie przedpołudnia.

Żywa szkoła sobotnia będzie mówiła o żywych ludziach, żywych problemach, żywych sprawach sięgając do duchowych odpowiedzi. Martwa szkoła sobotnia będzie obracać się jedynie w sferze teorii i analizy. Żywa szkoła sobotnia będzie rodzić praktykujących chrześcijan, formalna- „uczonych w Piśmie”. Nauczyciel prowadząc studium powinien pamiętać, że jest „sługą nowego przymierza- przymierza nie litery, ale Ducha, litera bowiem zabija, Duch ożywia” (2 Kor.3,6).

4. Niebezpieczne skrajności.

Skupienie się jedynie na egzegezie tekstu może stanowić jedną złą skrajność, powodującą jej skostnienie, obracanie się jedynie w sferze teorii, zniechęcając do uczestnictwa, ograniczając zainteresowanie szkołą sobotnią jedynie koneserów- biblistów, czy osób zwyczajowo uczestniczących w szkole sobotniej bez względu na jej treść czy poziom.

Studium w szkole sobotniej ma być studium praktycznego chrześcijańskiego życia, opartego na Biblii. W postawieniu akcentu na praktyczny wymiar studium, należy pamiętać, że dyskusja ma się toczyć w oparciu o tekst Biblii i lekcji biblijnych. W prowadzeniu dyskusji dotyczących spraw codziennego życia, doświadczeń łatwo można odejść od treści Biblii, skupiając się na prywatnych opiniach, analizowaniu przedstawianych historii i doświadczeń, polemik itp., zamieniając szkołę sobotnią ze studium Biblii w klub dyskusyjny, a w skrajnych przypadkach- plotkarski. Zadaniem nauczyciela, moderatora jest pilnowanie, aby dyskusja podczas studium nawiązywała i opierała się na Biblii i jej treść ma być zarówno punktem wyjścia, punktem odniesienia podczas dyskusji, jak i ostatecznym rozstrzygnięciem.

5. Metoda czterech kroków.

Materiał „ Sabbath School Bible Study Guide- Teacher’s Edition” („Lekcje szkoły sobotniej dla nauczycieli) proponuje prowadzenie studium Biblii w oparciu o metodę „Czterech kroków”, którą przewodnik do lekcja nauczycieli opisuje w następujący sposób:

„Lekcje szkoły sobotniej w klasie mogą być prowadzone w oparciu o pewien proces uczenia, oparty na pewnym naturalnym cyklu uczenia się:

1. Dlaczego ta lekcja jest ważna dla mnie? (**motywacja**)
2. Czego powinienem dowiedzieć się z tego studium Słowa Bożego? (**wyjaśnienie**)
3. Jak powinienem zastosować to, czego się nauczyłem ze Słowa Bożego? (**Zastosowanie**)
4. Co zrobię praktycznie z tym, czego nauczyłem się ze Słowa Bożego (**Wyzwania**)

Krok 1- **Motywacja**- Połączenie doświadczeń uczniów z głównym przesłaniem lekcji, aby pokazać, dlaczego ta lekcja ma znaczenie dla nich i ich życia. Ten krok ma pomóc w znalezieniu odpowiedzi na pytanie:

Dlaczego lekcja tego tygodnia jest ważna dla mnie?

Krok 2 – **Wyjaśnienie** – Przedstawienie uczniom biblijnych informacji potrzebnych do zrozumienia najważniejszego tematu lekcji. W skład tych informacji mogą wchodzić: fakty na temat postaci biblijnych występujących w studium, konteksty: kulturalne, historyczne, szczegóły geograficzne, wydarzenia, konflikty i wojny o których jest mowa w tekście.

Jako nauczyciel pomóż uczniom w odpowiedzi na pytanie:

Czego powinienem dowiedzieć się ze Słowa Bożego?

Krok 3 – **Zastosowanie**- Pokaż uczniom możliwości zastosowania informacji zdobytych w kroku 2. To najważniejszy krok studium – same informacje nie pomogą ludziom we wstąpieniu w Chrystusie. Towarzysz uczniom w znalezieniu odpowiedzi na pytanie:

Jak mogę zastosować w życiu treści, których się nauczyłem?

Krok 4- **Wyzwanie** – Na koniec zachęć uczniów do tego, by byli „wykonawcami słowa, nie jedynie słuchaczami. (Jk.1,22). Zaprosicie ich do pewnych decyzji życiowych będących odpowiedzią na treść lekcji. Ten krok prowadzi pojedyncze osoby i grupy do możliwości dla stworzenia wyrażenia samego siebie i odkrycia. Wszystkie rodzaje zajęć powinny pomóc uczniom w znalezieniu odpowiedzi na pytanie

Co w praktyce zrobię z tym, czego nauczyłem się z lekcji tego tygodnia?

Wprowadzenie każdego z czterech kroków przez nauczyciela pozwoli zadowolić każdy rodzaj studenta: tych, którzy lubią rozmawiać o doświadczeniach z życia, tych, którzy przede wszystkim chcą poznać lepiej treść Biblii, tych, którzy chcą wiedzieć, jak to pasuje do codziennego życia, a także tych, którzy chcą wyjść z lekcji i zastosować to, czego się nauczyli.

6. **Metoda dla „zapracowanych”** (za Sabbath School Bible Guide Teacher's Edition),

Inną metodą przygotowania do prowadzenia lekcji jest metoda „Lesson in Brief”, oparta na trzech stopniach studium realizowanych poprzez pytania dostosowane do założonych celów.

Stopnie tego studium to:

- Wiedza- poznanie przez studenta pewnej wiedzy biblijnej
- Uczucia (decyzja) – akceptacja poznanych treści
- Praktyka- wprowadzenie w życie poznanych treści

Ta metoda przeznaczona jest dla nauczycieli, którzy mają mniej czasu na przygotowania.

7. **Metoda „Małej baterii paluszkowej”- AAA**

Metoda AAA – opiera się na trzech filarach

Analiza – poznawanie treści Biblii zawartych w lekcji

Aplikacja- zastosowanie poznanych treści w codziennym życiu

Afirmacja- dzielenie się doświadczeniami związanymi z treścią lekcji, wielbienie Boga poznawanego w danej lekcji

Ta metoda pozwala na budowanie pytań w układzie „dzień po dniu” odnosząc się do trzech wymiarów poznawania i doświadczania treści lekcji- poznawania i zrozumienia Słowa Bożego, praktycznego ich zastosowania i praktyki chrześcijańskiej i wywyższania Boga. Trzecie „A” pozwala także na budowanie wspólnoty (dzielenie się doświadczeniami, osobistymi uczuciami będącymi reakcją na poznawaną treść), a także uczy rozmów na tematy religijne opartych na własne doświadczenia. Poziom „Aplikacja” pozwala na stawienie pewnych zadań misyjnych i zadań realizacji chrześcijańskich zasad w życiu społecznym.

8. **Własny styl nauczyciela**

Wyżej wymienione style przygotowania studium są fakultatywną propozycją. Każdy nauczyciel ma swój styl, osobowość, doświadczenia, talenty i dary i to one powinny być podstawą do decyzji o formie prowadzenia studium. Nauczyciel powinien jednak pamiętać o tym, że niezależnie od formy studium, powinno ono spełniać cele szkoły sobotniej: prowadzić do poznania i stosowania Biblii w życiu, tworzyć wspólnotę, motywować do udziału z misji, wielbić Boga. Nauczyciel powinien pamiętać, że pełni służbę Słowa Pana Jezusa, że to on jest

dla szkoły sobotniej, nie szkoła sobotnia dla niego, to on jest dla uczniów, nie uczniowie dla niego.

Część VII – Sztuka zadawania pytań.

1. Znaczenie pytań w nauczaniu w szkole sobotniej.

Można śmiało powiedzieć, że nauczanie w szkole sobotniej ma znamiona starożytnej szkoły perypatycznej, sztuki nauczania za pomocą zadawania uczniom pytań. Właśnie zadawanie pytań powinno być główną metodą nauczania w szkole sobotniej, a nauczyciel przygotowując się do prowadzenia studium powinien skupić się na układaniu pytań do dyskusji. Oczywiście powinien znać odpowiedzi na pytania, które chce zadać, a przede wszystkim wiedzieć, w jakim celu chce je zadać. Celami pytań może być wyjaśnienie i zrozumienie tekstu Biblii, odniesienie do osobistych przemyśleń i doświadczeń, pobudzenie dyskusji i porównanie opinii, wyciągnięcie praktycznych wniosków z tekstu Biblii.

Zadawanie pytań jest ważną sztuką, ponieważ w zależności od umiejętności zadawania pytań i dostosowania formy pytań do odbiorców, dyskusja może być aktywna i konstruktywna, dająca jej uczestnikom satysfakcję i korzyści. Źle zadawane pytania i niedostosowane do poziomu i potrzeb odbiorców dyskusji.

2. Rodzaje pytań i użycie ich w dyskusji.

2.1 Pytania zamknięte - pytania zamknięte są stosowane w celu otrzymania prostych, konkretnych odpowiedzi, czasem tak prostych jak „tak”, lub „nie”. Pytania zamknięte zazwyczaj zaczynają się od: „czy”, „kiedy”, „kto” i wymuszają bardzo krótkie odpowiedzi. Wśród pytań zamkniętych mogą być także pytania sugestywne – zawierające w sobie odpowiedź, np. *Paweł był bardzo aktywnym apostołem, prawda?*

Pytania zamknięte w szkole sobotniej powinny pełnić jedynie rolę sumującą dyskusję, sprawdzającą czy wszystkie kwestie są zrozumiałe dla uczestników. W żaden sposób nie powinny stanowić głównej części moderowania dyskusji. Stosowanie pytań zamkniętych nie pozwoli na rozwinięcie dyskusji, nie daje możliwości „rozwinienia skrzydeł” uczestnikom szkoły sobotniej. Nauczyciel powinien unikać stosowania pytań zamkniętych.

2.2 Pytania otwarte - pytania mające na celu swobodną wypowiedź uczestników dyskusji. Właśnie pytania otwarte są najodpowiedniejszą formą pytań stymulujących dyskusję w szkole sobotniej. Pytania zaczynające od *jak uważasz, co sądzisz, jak rozumieć* itp. w *jaki*

sposób dają możliwość swobodnej wypowiedzi, odniesienia się do osobistych doświadczeń, które przecież są najcenniejsze w wypowiedziach podczas dyskusji w szkole sobotniej. Nauczyciel szkoły sobotniej przygotowując się do prowadzenia studium powinien przede wszystkim skupić się na przygotowaniu zestawu otwartych pytań do dyskusji, mających prowadzić do zrozumienia Biblii, do umiejętności zastosowania treści Biblii w praktyce oraz do dzielenia się osobistymi doświadczeniami.

2.3 Niewłaściwe formy pytań.

Przygotowując i prowadząc studium Biblii w szkole sobotniej, nauczyciel powinien unikać pytań, które mogą spowodować trudności z odpowiedzią ze względu na ich formę.

2.3.1 Pytania wielokrotnie złożone - Pytania, które w swojej treści zawierają kilka pytań, są bardzo długie. Zazwyczaj takie pytania padają jako sytuacyjne – zadawane w trakcie rozwoju dyskusji, lub gdy nauczyciel... nie jest przygotowany do prowadzenia studium. W takiej sytuacji, zadając bardzo długie pytania, tak naprawdę głośno zastanawia się, o co tak naprawdę chce zapytać.

2.3.2 Pytania zbyt trudne – Pytania, które są zbyt trudne dla danej grupy odbiorców powodują, że uczestnicy dyskusji nie potrafią na nie odpowiedzieć. Należy dostosować skalę trudności pytań i używane słownictwo do odbiorców.

2.3.3 Pytania zbyt infantylne – Równie niewłaściwe są pytania zbyt infantylne, które ze względu na swoją prostotę (pytanie typu: *gdzie urodził się Jezus?*) mogą wprawiać w zakłopotanie uczestników dyskusji.

SCENARIUSZ LEKCJI SCHEMAT

I. Cel lekcji

Uczeń powinien:

Poznać – jakie treści Biblii powinien poznać uczeń podczas tej lekcji?

Przekonać się – Jakie treści lekcji powinny stać się jego osobistym przekonaniem?

Wprowadzić w życie – Co z tej lekcji uczeń powinien wprowadzić w swoją praktykę?

II. Wprowadzenie do lekcji - 5 minut

Modlitwa

Motywacja – historia lub krótkie zajęcia integracyjne, ew. pytanie wprowadzające do dyskusji

Materiały do zajęć dodatkowych (np., kartki papieru, długopisy, kleje itp.)

III. Studium (35 minut)

Część I (niedziela) , II (poniedziałek) , III (wtorek) , (IV środa). V (czwartek)

Tekst Biblii (czytanie głównego tekstu Biblii tej części lekcji):

Pytania:

1. Analiza (Zrozumienie) - Pytanie dotyczące zrozumienia tekstu Biblii
(*własny komentarz*)
2. Aplikacja (Przekonanie) Pytanie dotyczące osobistego przekonania
3. Afirmacja (Doświadczenie) Pytanie dotyczące osobistego zastosowania tej treści Biblii
(*ew. propozycja pracy domowej*)

IV. Zakończenie (5 minut)

1. Podsumowanie najważniejszych treści lekcji
2. Zadanie „pracy domowej” – zadania do wykonania w tygodniu
3. Zapowiedź kolejnej lekcji i zaproszenie uczniów
4. Modlitwa

DEKALOG PROWADZĄCEGO STUDIUM BIBLII W SZKOLE SOBOTNIEJ:

Prowadząc studium jako nauczyciel pamiętaj:

- 1. Lekcja szkoły sobotniej jest studium Biblii, nie podręcznika „Lekcje biblijne”.**
- 2. Jesteś odpowiedzialny za realizację podczas studium celów szkoły sobotniej.**
- 3. Twoją główną metodą nauczania ma być zadawanie pytań i moderowanie dyskusji uczestników studium.**
- 4. Zadawaj otwarte pytania, dające uczniom możliwość swobodnej wypowiedzi w ramach tematów studium, pozwól na wypowiedzi, ale kontroluj ich czas, nie dopuszczaj do sporów w klasie.**
- 5. Najatrakcyjniejszą dla uczniów lekcją jest ta, w której przekazane są praktyczne treści.**
- 6. Warto skupić się na jakości, nie ilości- nie musicie „przerobić” całego zakresu tematycznego lekcji.**
- 7. Traktuj z szacunkiem wszystkich uczniów, nie zadawaj pytań zbyt trudnych, ani zbyt infantylnych.**
- 8. Nie krytykuj: wypowiedzi uczniów, innych wyznań religijnych, polityków.**
- 9. Trzymaj się wyznaczonego na studium czasu, zawsze zakończ studium krótkim podsumowaniem i zaproszeniem na kolejne studium.**
- 10. Twój wygląd i kultura osobista są wizytówką Boga i Jego Kościoła.**

